

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง กระบวนการอาชีพและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนของ
ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 กระบวนการอาชีพของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับ

1. ปัจจัยที่มีผลทำให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
2. วิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียน
3. วิธีการเตรียมตัวเพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
4. วิธีการปฏิบัติตนให้ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 1 กระบวนการอาชีพของผู้บริหารโรงเรียน

จากการวิเคราะห์หน้าที่ที่ปฏิบัติของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาทำให้สามารถจำแนกรูปแบบของการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้บริหารสตรีตั้งแต่เริ่มต้นรับราชการจนกระทั่งหน้าที่หลังสุดก่อนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน ไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามหน้าที่ที่ปฏิบัติตั้งแต่เริ่มรับราชการจนถึงหน้าที่หลังสุดก่อนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน

หน้าที่ที่ปฏิบัติก่อนได้รับแต่งตั้งเป็นผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ครู-อาจารย์	21	25.61
ครู-อาจารย์ , หัวหน้าหมวดวิชา	5	6.10
ครู-อาจารย์ , หัวหน้าหมวดวิชา , ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	12	14.63
ครู-อาจารย์ , หัวหน้าหมวดวิชา , หัวหน้างานแนะแนว , ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	1	1.22
ครู-อาจารย์ , หัวหน้าหมวดวิชา , หัวหน้าระดับ	3	3.66
ครู-อาจารย์ , หัวหน้างานแนะแนว , ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	1	1.22
ครู-อาจารย์ , นักวิชาการ	2	1.22
ครู-อาจารย์ , ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	34	41.46
ครู-อาจารย์ , นายทะเบียนวัดผล	2	2.44
ครู-อาจารย์ , บรรณารักษ์ , ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	1	1.22
รวม	82	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกองการมัธยมศึกษาโดยส่วนมากแล้วได้รับการคัดเลือกจากข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู - อาจารย์ และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน (เรียงตามลำดับก่อนหลัง) ร้อยละ 41.46 รองลงมาคือเป็นผู้มีประสบการณ์ในหน้าที่ครู - อาจารย์ ร้อยละ 21.61 และเป็นผู้มีประสบการณ์ในหน้าที่ครู - อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 14.63 นอกนั้นเป็นผู้มีประสบการณ์ในหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไปและมีจำนวนน้อยมาก

เมื่อพิจารณาหน้าที่ที่ปฏิบัติจะเห็นว่าผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ผ่านประสบการณ์ในการทำงานเป็นลักษณะที่แตกต่างกัน 10 กลุ่ม และจากทฤษฎีของการคาดหวังที่ว่าสัดส่วนของคนทุกกลุ่มจะมีค่าเท่า ๆ กัน ดังนั้นค่าความถี่ที่คาดหวังไว้จึงมีค่าเท่ากับ 8 เมื่อพิจารณาความถี่ที่สังเกตได้ ปรากฏว่า กลุ่มประสบการณ์การทำงานที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 8 คนขึ้นไปมีเพียง 3 กลุ่ม จึงสรุปได้ว่าการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมสังกัดกองการมัธยมศึกษาโดยทั่วไปเริ่มต้นจากการเป็นครู-อาจารย์ แล้วจึงมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ราชการตามลำดับ โดยมีรูปแบบของการปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนดำรงตำแหน่งผู้บริหาร 3 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

- แบบที่ 1 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์ , ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีร้อยละ 41.46
- แบบที่ 2 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์ มีร้อยละ 25.61
- แบบที่ 3 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์ , หัวหน้าหมวดวิชาและ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีร้อยละ 14.63

เมื่อวิเคราะห์ถึงคุณวุฒิที่ใช้ในการเริ่มต้นรับราชการตำแหน่งต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น อาศัยราชการในการดำรงตำแหน่งเหล่านี้ ตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก และการเข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียน สามารถแสดงรายละเอียดของรูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสตรีตั้งแต่เริ่มต้นรับราชการจนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนได้ดังนี้

ตาราง 2 คุณวุฒิเมื่อเข้ารับราชการ ตำแหน่ง หน้าที่และสาขาวิชาตั้งแต่เริ่มรับราชการจนได้แต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน

คุณวุฒิสูงสุด ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก และการอบรมเสริมผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารสค์โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์การทำงาน
 ในหน้าที่ครู - อาจารย์ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 34 คน

คนที่	คุณวุฒิเข้ารับราชการ	ตำแหน่ง/หน้าที่ที่ปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มรับราชการ-ก่อนเป็นผู้บริหาร	สาขาวิชาก่อนเป็นผู้บริหารฯ	คุณวุฒิสูงสุด	ตำแหน่งผู้บริหารครั้งแรก	การอบรมเสริมผู้บริหารฯ
1	ป.ป.	ครูจิตอาสา(5) ครูจิตอาสาพิเศษ(21) พช.พอ.(2)	28	ป.ตรี	อจญ.	ก่อน
2	ป.ป.	ครูจิตอาสา(10) ครูตรี(1) ครูโท(4) พช.อจญ.(9)	24	ป.ตรี	อจญ.	ก่อน
3	ป.ป.	ครูจิตอาสา(6) ครูตรี(4) ครูโท(8) พช.อจญ.(5) อ.เอก(3)	24	ป.ตรี	อจญ.	ไม่เคส
4	ป.กศ.	ครูจิตอาสา(10) อ.1(6) อ.2(6) อ.3(ปกครอง,2)	24	ป.ตรี	พอ.	ไม่เคส
5	ป.กศ.	ครูจิตอาสา(8) ครูตรี(8) ครูโท(6) อ.1(1) อ.2(1) พช.พอ.(1)	23	ป.ตรี	พอ.	ไม่เคส
6	ป.กศ.	ครูจิตอาสา(4) ครูตรี(8) ครูโท(5) อ.1(4) อ.2(1) พช.พอ.(4)	26	ป.ตรี	อจญ.	หลัง
7	ป.กศ.	ครูตรี(6) ครูโท(6) พช.คณ.(1) พช.อจญ.(4) พช.พอ.(9)	26	ป.ตรี	อจญ.	ไม่เคส
8	ป.กศ.	ครูตรี(6) ครูโท(2) พช.คณ.(3)	11	ป.ตรี	คณ.	หลัง
9	ป.กศ.	ครูตรี(16) พช.คณ.(3) พช.อจญ(4) พช.พอ.(5)	28	ป.ตรี	พอ.	ก่อน
10	ป.กศ.	ครูตรี(10) ครูโท(1) อ.1 (4) พช.อจญ.(4) พช.พอ.(5)	24	ประกาศ	อจญ.	ก่อน
11	ป.กศ.	ครูตรี(8) ครูโท(8) อ.2(3) พช.พอ.6)	23	ป.ตรี	อจญ.	ไม่เคส
12	ป.กศ.	ครู2(7) อ.1(4) พช.อจญ.(1)	12	ป.ตรี	คณ.	หลัง
13	ป.ม.	ครูตรี(18) อ.เอก(7) อ.3(1) พช.พอ.(1)	27	ป.ตรี	พอ.	หลัง
14	ป.ม.	ครูตรี(4) พช.คณ.(4) อ.วค.(1) ครูโท(3) พช.คณ.(3)	15	ป.ตรี	อจญ.	ไม่เคส
15	ป.ม.	ครูตรี(7) พช.คณ.(3)	10	ป.ตรี	คณ.	ไม่เคส
16	ป.ม.	ครูตรี(8) ครูโท(ธุรการ,4)	12	ป.ตรี	คณ.	ไม่เคส
17	ป.ม.	ครูตรี(5) ครูโท(9) อ.เอก(1)	15	ป.ตรี	คณ.	หลัง
18	ป.ม.	ครูตรี(4) ครูโท(4) อ.เอก(3) พช.พอ.(8)	21	ป.โท	พอ.	ไม่เคส
19	คณ.	ครูโท(14) พช.พอ.(7)	21	ป.โท	พอ.	หลัง
20	กศ.บ.	ครูตรี(5) ครูโท(5) พช.อจญ.(4) พช.พอ.(10)	24	ประกาศ	พอ.	ไม่เคส

ตาราง 2 (ต่อ)

คนที่	คุณวุฒิเข้า รับราชการ	ตำแหน่ง/หน้าที่ปฏิบัติ ตั้งแต่ เริ่มรับราชการ-ก่อนเป็นผู้บริหาร	อายุราชการก่อน เป็นผู้บริหารฯ	คุณวุฒิส่งสุด	ตำแหน่งผู้บริหาร ครั้งแรก	การอบรมเตรียม ผู้บริหารฯ
21	อ.บ.-ค.บ.	ครูตรี(8) ครูโท(7) อ.1(วิศพล.1) พช.ผอ.(2)	18	ป.โท	ผอ.	ก่อน
22	อ.บ.	ครูตรี(3) ครูโท(5) พช.คณ.(5)	13	ป.ตรี	รท.คณ.	ไม่เคย
23	กศ.บ.	ครูตรี(3) ครูโท(4) พช.ผอ.(9)	16	ป.โท	อจญ.	ไม่เคย
24	ค.บ.	ครูตรี(3) ครูโท(4) พช.อจญ.(3) พช.ผอ.(5)	15	ป.โท	อจญ.	ไม่เคย
25	กศ.บ.	อ.1(4) พช.อจญ.(5)	9	ป.ตรี	คณ.	ก่อน
26	กศ.บ.	ครูตรี(7) ครูโท(1) อ.1(1) อ.2(4) พช.ผอ.(2)	15	ป.โท	อจญ.	ก่อน
27	กศ.บ.	ครูตรี(2) ครูโท(9) พช.อจญ.(5) พช.ผอ.(5)	21	ป.โท	อจญ.	ก่อน
28	ค.บ.	ครูตรี(5) ครูโท(6) อ.2(8) พช.ผอ.(2)	21	ป.โท	อจญ.	ก่อน
29	ค.บ.	อ.1(1) อ.2(6) พช.ผอ.(8)	15	ป.โท	ผอ.	ก่อน
30	อ.บ.	ครูตรี(12) ครูโท(7) อ.1(2) พช.ผอ.(4)	25	ป.โท	ผอ.	ก่อน
31	กศ.บ.	ครูตรี(2) ครูโท(4) พช.อจญ.(8)	14	ป.ตรี	อจญ.	ก่อน
32	กศ.บ.	ครูตรี(8) พช.อจญ.(2) พช.ผอ.(2)	12	ป.ตรี	อจญ.	ไม่เคย
33	กศ.บ.	ครูตรี(14) พช.อจญ.(8)	22	ป.โท	อจญ.	ก่อน
34	ค.บ.	ครูตรี(5) ครูโท(6) อ.2(8) พช.ผอ.(2)	21	ป.โท	อจญ.	ก่อน

* ตัวเลขในวงเล็บท้ายตำแหน่ง หมายถึง จำนวนปีที่รับราชการในตำแหน่งนั้น

การอบรม: ก่อน หมายถึง เข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนก่อนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน
 หลัง หมายถึง เข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนหลังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน
 ไม่เคย หมายถึง ไม่เคยเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียน

คุณวุฒิส่งสุด: ป.ตรี หมายถึง จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ป.โท หมายถึง จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท
 ประกาศ หมายถึง ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ตัวย่อ: พช. หมายถึงผู้ช่วย อ.หมายถึงอาจารย์ คณ.หมายถึงครูใหญ่ อจญ.หมายถึงอาจารย์ใหญ่ ผอ.หมายถึงผู้อำนวยการโรงเรียน

จากตารางพบว่า ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 34 คน เริ่มรับราชการด้วยวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 19 คน (ร้อยละ 55.88) และปริญญาตรี 15 คน (ร้อยละ 44.12) โดยเริ่มรับราชการในตำแหน่งครูตรี 24 คน (ร้อยละ 70.59) ตำแหน่งครูจัตวา 6 คน (ร้อยละ 17.64) ตำแหน่งอาจารย์ 1 2 คน (ร้อยละ 5.89) ตำแหน่งครูโทและครู 2 ตำแหน่งละ 1 คน (ร้อยละ 2.94) และเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ 16 คน (ร้อยละ 47.06) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน 10 คน (ร้อยละ 29.41) และตำแหน่งครูใหญ่ 8 คน (ร้อยละ 23.53) สำหรับอายุราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการจนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน พบว่า อายุราชการระหว่าง 24 - 28 ปีมี 12 คน (ร้อยละ 35.29) อายุราชการระหว่าง 14 -18 ปีมี 8 คน (ร้อยละ 23.53) อายุราชการระหว่าง 9 - 13 ปีและ 19 - 23 ปีมีจำนวนเท่ากัน คือ 7 คน (ร้อยละ 20.59) ส่วนการเข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนพบว่าผู้ที่เข้ารับการอบรมก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมี 13 คน (ร้อยละ 38.23) ผู้ที่เข้ารับการอบรมหลังได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมี 6 คน (ร้อยละ 17.65) และผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมมี 15 คน (ร้อยละ 44.12) สำหรับคุณวุฒิส่งสุดพบว่ามีวุฒิส่งสุดระดับปริญญาตรี 22 คน (ร้อยละ 64.71) ระดับปริญญาโท 10 คน (ร้อยละ 29.41) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 2 คน (ร้อยละ 5.88)

ตาราง 3 คุณวุฒิเมื่อเข้ารับราชการ ตำแหน่ง หน้าที่และอายุราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการจนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน

คุณวุฒิสูงสุด ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก และการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์การทำงาน
ในหน้าที่ครู - อาจารย์ จำนวน 21 คน

คนที่	คุณวุฒิเข้ารับราชการ	ตำแหน่ง/หน้าที่ที่ปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มรับราชการ-ก่อนเป็นผู้บริหาร	อายุราชการก่อนเป็นผู้บริหารฯ	คุณวุฒิสูงสุด	ตำแหน่งผู้บริหารครั้งแรก	การอบรมเตรียมผู้บริหารฯ
1	ครูป.ชั้นมูล	ครูจิวา(10) ครูตรี (10) ครูโท(2)	22	ป.ตรี	คณ.	ก่อน
2	ป.ม.	ครูตรี(9) ครูโท(11) อ.เอก(4) อ.2(2) อ.3(1)	27	ป.ตรี	ผอ.	ก่อน
3	ป.ม.	ครูตรี(12)	12	ป.ตรี	คณ.	หลัง
4	ป.ม.	ครูตรี(10) ครูโท(7) อ.เอก(5)	22	ป.ตรี	ผอ.	หลัง
5	ป.ม.	ครูตรี(6) ครูโท(2) อ.เอก(8)	16	ป.ตรี	อจณ.	ไม่เคย
6	ป.ม.	ครูตรี(7) ครูโท(5)	12	ป.ตรี	คณ.	ไม่เคย
7	ป.ม.	ครูตรี(5)	5	ป.ตรี	คณ.	ไม่เคย
8	ป.ม.	ครูตรี(6) ครูโท(10) อ.เอก(13)	29	ป.โท	ผอ.	ไม่เคย
9	ป.กศ.	ครูตรี(7) ครูโท(8)	15	ป.ตรี	อจณ.	ก่อน
10	พ.ม.	ครูตรี(5) ครูโท(10)	15	ป.ตรี	อจณ.	หลัง
11	กศ.บ.	ครูตรี(4) ครูโท(วัดผล,10)	14	ป.โท	อจณ.	หลัง
12	ค.บ.	ครูตรี(2) ครูโท(2) อ.1(4) อ.2(6)	14	ป.ตรี	คณ.	หลัง
13	กศ.บ.	ครูตรี(4) ครูโท(2) อ.เอก(1) อ.3(8)	18	ป.ตรี	ผอ.	ไม่เคย
14	ค.บ.	ครูตรี(14) ครูโท(1)	15	ป.โท	คณ.	หลัง
15	วท.บ.-ค.บ.	ครูตรี(7) ครูโท(8) อ.2(12)	27	ป.ตรี	ผอ.	ก่อน
16	วท.บ.	ครูตรี(2) ครูโท(8) อ.เอก(14)	24	ป.โท	ผอ.	หลัง

คนที่	คุณวุฒิเข้า รับราชการ	ตำแหน่ง/หน้าที่ที่ปฏิบัติ ตั้งแต่ เริ่มรับราชการ-ก่อนเป็นผู้บริหาร	อายุราชการก่อน เป็นผู้บริหารฯ	คุณวุฒิสูงสุด	ตำแหน่งผู้บริหาร ครั้งแรก	การอบรมเตรียม ผู้บริหารฯ
17	กศ.บ.	ครูตรี(5) ครูโท(10)	15	ป.ตรี	อจญ.	ไม่เคย
18	กศ.บ.	ครูตรี(2) ครูโท(8) อ.เอก(3)	13	ป.โท	อจญ.	หลัง
19	อ.บ.	ครูโท(4) อ.1(4) อ.2(13) อ.3(7)	28	ป.โท	ผอ.	หลัง
20	กศ.บ.	อ.1(7)	7	ป.ตรี	คณ.	ไม่เคย
21	ค.ม.	ครูโท(13)	13	ป.โท	ผอ.	หลัง

* ตัวเลขในวงเล็บท้ายตำแหน่ง หมายถึง จำนวนปีที่รับราชการในตำแหน่งนั้น

การอบรม: ก่อน หมายถึง เข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนก่อนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน
 หลัง หมายถึง เข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนหลังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน
 ไม่เคย หมายถึง ไม่เคยเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียน

คุณวุฒิสูงสุด: ป.ตรี หมายถึง จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ป.โท หมายถึง จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท
 ประกาศ หมายถึง ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ตัวย่อ: ผช. หมายถึง ผู้ช่วย อ. หมายถึง อาจารย์ คณ. หมายถึง ครูใหญ่ อจญ. หมายถึง อาจารย์ใหญ่ ผอ. หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน

จากตารางพบว่า ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่
 ครู-อาจารย์ ทั้งหมด 21 คน เริ่มรับราชการด้วยวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีเท่ากันมีจำนวน
 10 คน (ร้อยละ 47.62) และวุฒิปริญญาโท 1 คน (ร้อยละ 4.76) ส่วนมากเริ่มรับ
 ราชการในตำแหน่งครุตรีมีจำนวน 17 คน (ร้อยละ 80.95) ครูโทจำนวน 2 คน (ร้อยละ 9.52)
 ครูจัตวาและอาจารย์ 1 จำนวน 1 คน (ร้อยละ 4.76) และเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนใน
 ตำแหน่งผู้อำนวยการ 8 คน (ร้อยละ 38.10) ตำแหน่งครูใหญ่จำนวน 7 คน (ร้อยละ 33.33)
 และตำแหน่งอาจารย์ใหญ่จำนวน 6 คน (ร้อยละ 28.57) โดยมีอายุราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการ
 จนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง 11 - 16 ปี จำนวน 11 คน (ร้อยละ 52.38) อายุ
 ราชการระหว่าง 23- 29 ปี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 23.81) และอายุราชการ 5-10 ปี จำนวน
 2 คน (ร้อยละ 9.52) ในส่วนของการเข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนพบว่าผู้บริหารสตรี
 โรงเรียนมัธยมศึกษาเคยเข้ารับการอบรมก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน 2 คน (ร้อยละ 09.52)
 เข้ารับการอบรมหลังได้รับตำแหน่ง 11 คน (ร้อยละ 52.38) และไม่เคยเข้ารับการอบรม 8 คน
 (ร้อยละ 38.10) สำหรับคุณวุฒิสูงสุดพบว่า มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 14 คน (ร้อยละ 66.67) และ
 ระดับปริญญาโท 7 คน (ร้อยละ 33.33)

ตาราง 4 คุณวุฒิเมื่อเข้ารับราชการ ตำแหน่ง หน้าที่และอายุราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการจนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน
 คุณวุฒิสูงสุด ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก และการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์การทำงาน
 ในหน้าที่ครู - อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน

คนที่	คุณวุฒิเข้ารับราชการ	ตำแหน่ง/หน้าที่ที่ปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มรับราชการ-ก่อนเป็นผู้บริหาร	อายุราชการก่อนเป็นผู้บริหารฯ	คุณวุฒิสูงสุด	ตำแหน่งผู้บริหารครั้งแรก	การอบรมเตรียมผู้บริหารฯ
1	ป.ป.	ครูจิตอาสา(8) ครูตรี(6) ครูโท(หน.หมวด,12) พช.พอ.พ3)	29	ป.ตรี	อจญ.	ก่อน
2	พ.ม.	ครูจิตอาสา(1) ครูตรี(7) ครูโท(หน.หมวด-การเงิน,4) พช.คญ.(2) พช.อจญ.(4) พช.พอ.(9)	27	ป.ตรี	คญ.	ไม่เคย
3	ป.กศ.	ครูตรี(7) ครูโท(หน.หมวด,8) อ.2(หน.หมวด,4) พช.พอ.(2)	21	ป.ตรี	อจญ.	ก่อน
4	ป.ม.	ครูตรี(13) ครูโท(หน.หมวด,9) อ.เอก(พช.วิชาการ,1)	23	ป.ตรี	อจญ.	ไม่เคย
5	ป.ม.	ครูตรี(7) ครูโท(หน.หมวด-พช.วิชาการ,9)	18	ป.ตรี	อจญ.	หลัง
6	กศ.บ.	ครูตรี(2) ครูโท(หน.หมวด,10) พช.อจญ.(วิชาการ,1) พช.พอ.(4)	17	ป.โท	อจญ.	หลัง
7	กศ.บ.	ครูตรี(หน.หมวด,3) ครูโท(หน.หมวด,12) พช.พอ.(6)	21	ป.ตรี	อจญ.	ก่อน
8	กศ.บ.	ครูตรี(4) ครูโท(หน.หมวด,11) พช.พอ.(5)	20	ป.โท	พพอ.	หลัง
9	ค.บ.	ครูตรี(4) ครูโท(หน.หมวด,7) พช.พอ.(8)	19	ป.ตรี	อจญ.	ไม่เคย
10	วท.บ.	ครูตรี(3) ครูโท(5) อ.เอก(หน.หมวด,2) อ.2(พช.วิชาการ,10)	20	ป.ตรี	พอ.	ไม่เคย
11	อ.บ.	ครูตรี(หน.หมวด,4) ครูโท(4) พช.อจญ.(5) พช.พอ.(5)	18	ประกาศ	พอ.	ไม่เคย
12	อ.บ.	ครูตรี(1) ครูโท(หน.หมวด,12) อ.เอก(6) อ.2(วิชาการ,1)	20	ป.ตรี	รท.คญ.	หลัง

* คิวเลขในวงเล็บท้ายตำแหน่ง หมายถึง จำนวนปีที่รับราชการในตำแหน่งนั้น

การอบรม: ก่อน หมายถึง เข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนก่อนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน
 หลัง หมายถึง เข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนหลังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน
 ไม่เคย หมายถึง ไม่เคยเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียน

คุณวุฒิสูงสุด: ป.ตรี หมายถึง จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ป.โท หมายถึง จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท
 ประกาศ หมายถึง ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ด้วยชื่อ: พช. หมายถึง ผู้ช่วย อ. หมายถึง อาจารย์ คญ. หมายถึง ครูใหญ่ อจญ. หมายถึง อาจารย์ใหญ่ พอ. หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน

จากตารางพบว่า ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด 12 คน เริ่มรับราชการด้วยวุฒิปริญญาตรี 7 คน (ร้อยละ 58.33) ต่ำกว่าปริญญาตรี 5 คน (ร้อยละ 41.67) ส่วนมากจะเริ่มรับราชการในตำแหน่งครุตรีมีจำนวน 10 คน (ร้อยละ 83.33) ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ 7 คน (ร้อยละ 58.33) รองลงมาคือตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน 3 คน (ร้อยละ 25.00) และครูใหญ่ 2 คน (ร้อยละ 16.67) โดยมีอายุราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการจนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง 19 - 21 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 50.00) อายุราชการระหว่าง 16 -18 ปีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 25.00) และอายุราชการระหว่าง 22-24 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 8.33) ในเรื่องของการเข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนพบว่าผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเคยเข้ารับการอบรมก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนเพียง 3 คน (ร้อยละ 25.00) เข้ารับการอบรมหลังได้รับตำแหน่ง 4 คน (ร้อยละ 33.33) และมีผู้บริหารสตรีที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมถึง 5 คน (ร้อยละ 41.67) สำหรับคุณวุฒิสูงสุดพบว่าผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัศึกษามีคุณวุฒิสูงสุดระดับปริญญาตรี 9 คน (ร้อยละ 75.00) ระดับปริญญาโท 2 คน (ร้อยละ 16.67) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 1 คน (ร้อยละ 8.33)

จากผลการวิเคราะห์ทั้ง 3 ตาราง สามารถสรุปได้ดังนี้

1. แบบกระส่วนอาชีพที่มีประสบการณ์ทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ทั้งหมด 34 คน ร้อยละ 47.06 เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ร้อยละ 35.29 มีอายุราชการก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง 24-28 ปี ร้อยละ 55.88 เคยเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียน และร้อยละ 38.23 เข้ารับการอบรมก่อนเป็นผู้บริหารโรงเรียน
2. แบบกระส่วนอาชีพที่มีประสบการณ์ทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์ ร้อยละ 38.10 เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 52.38 มีอายุราชการก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง 11-16 ปี ร้อยละ 61.90 เคยเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียน และร้อยละ 42.86 เข้ารับการอบรมหลังจากเป็นผู้บริหารโรงเรียนแล้ว

3. แบบกระส่วนอาชีพที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์หัวหน้าหมวดวิชา ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ (ร้อยละ 58.33) มีอายุราชการก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนอยู่ระหว่าง 19-21 ปี (ร้อยละ 50.00) และเคยเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ 58.33) โดยเข้ารับการอบรมหลังเป็นผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ 33.33)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา

ความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 82 คน ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลทำให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงอยู่ในตารางที่ 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของผู้บริหาร
สตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลทำให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

ปัจจัยที่กำหนด	$\bar{x}$	S.D.
1. มีความซื่อสัตย์สุจริต	1.98	.21
2. มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ	1.98	.21
3. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	1.98	.21
4. การอุทิศเวลาให้กับการทำงานทั้งในและนอกเวลาราชการ	1.95	.27
5. รักและศรัทธาในอาชีพครู	1.93	.34
6. รู้จักวางแผนและตั้งเป้าหมายในการทำงาน	1.89	.35
7. รู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน	1.88	.36
8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.88	.36
9. เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1.88	.42
10. เพื่อนร่วมงานให้ความเชื่อถือและศรัทธา	1.87	.41
11. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	1.85	.39
12. รู้สถานการณ์ เข้าใจสภาวะจิตใจและความต้องการของผู้ร่วมงาน	1.83	.46
13. หมั่นศึกษาหาความรู้และปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ	1.83	.46
14. มีความอดทน อดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้	1.82	.42
15. มีลักษณะการเป็นผู้นำ	1.82	.42
16. มีความสามารถในการตัดสินใจและจัดความขัดแย้ง	1.79	.54
17. มีความสามารถในการแบ่งงานให้ผู้อื่นปฏิบัติ	1.79	.54
18. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นยอมรับความสามารถของสตรี	1.79	.54
19. เป็นผู้ที่ชุมชนให้การยอมรับและศรัทธา	1.78	.49
20. มีความสามารถในการสื่อความคิดและจุดใจคน	1.77	.51
21. มีความสามารถในการวินิจฉัยและแก้ปัญหาได้ดี	1.76	.48
22. เคยเข้ารับการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา	1.76	.64

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัจจัยที่กำหนด	$\bar{X}$	S.D.
23. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเชื่อถือและไว้วางใจได้	1.72	.69
24. มีสุขภาพดี แต่งกายดี	1.67	.56
25. กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและกล้าแสดงออก	1.61	.64
26. รอบรู้งานทางด้านบริการ	1.60	.51
27. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นสนับสนุนและส่งเสริมให้ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน	1.56	.73
28. รอบรู้งานทางด้านวิชาการ	1.55	.66
29. รอบรู้งานทางด้านการบริหาร	1.55	.66
30. เคยปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างาน	1.55	.78
31. เคยปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	1.49	.86
32. รอบรู้งานทางด้านการปกครอง	1.46	.65
33. มีฐานะทางเศรษฐกิจเป็นที่ยอมรับของสังคม	1.44	.73
34. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นบุรุษ	1.34	.65
35. รอบรู้งานทางด้านธุรการ	1.33	.68
36. โรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารครั้งแรก ไม่เป็นโรงเรียน ในเขตภูมิลาเนาเดิม	1.30	.91
37. เพื่อนร่วมงานให้การสนับสนุนและมีส่วนส่งเสริมให้ก้าวสู่ตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียน	1.29	.85
38. ชื่อเสียงของสถาบันที่ศึกษา	1.12	.92
39. มีผลการเรียนดีเด่นมาตลอด	1.01	.85
40. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นสตรี	1.01	.98
41. มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับ	.91	.89
42. เพื่อนร่วมสถาบันที่ศึกษาให้การสนับสนุนและมีส่วนส่งเสริมให้ ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน	.91	.89
43. โรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้ผู้บริหารครั้งแรก เป็นโรงเรียนสตรี	.88	.99

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัจจัยที่กำหนด	$\bar{X}$	S.D.
44. จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านบริหารการศึกษา	.73	.94
45. บิดามารดามีส่วนสนับสนุนหรือส่งเสริมให้ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน	.71	.87
46. เคยทำหน้าที่หัวหน้าชั้นขณะศึกษาอยู่	.71	.89
47. โรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารครั้งแรก เป็นโรงเรียน ในเขตภูมิภาคอำเภอเดิม	.66	.08
48. ตั้งเป้าหมายที่จะเป็นผู้บริหารตั้งแต่เริ่มทำงาน	.58	.79
49. เป็นคนโสด	.58	.91
50. เป็นผู้อาวุโสสูงสุด	.56	.81
51. คู่สมรสสนับสนุนและมีส่วนส่งเสริมให้ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน	.51	.75
52. จบการศึกษาระดับปริญญาโท	.49	.82
53. โรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารครั้งแรก เป็นโรงเรียนในเขตภูมิภาคอำเภอเดิมของบิดามารดา	.44	.77
54. เคยปฏิบัติงานในหน้าที่เลขานุการของผู้บริหารโรงเรียน	.44	.81
55. เคยได้รับรางวัลครูดีเด่น	.41	.79
56. เคยปฏิบัติงานในท้องที่ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน	.41	.80
57. เคยปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน	.30	.71
58. หน้าที่การงานของบิดามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียน	.29	.65
59. โรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก เป็น โรงเรียนในเขตภูมิภาคอำเภอเดิมของคู่สมรส	.28	.63
60. จบการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านบริหารการศึกษา	.23	.59
61. หน้าที่การงานของคู่สมรสมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียน	.20	.54

จากตาราง สรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ผู้บริหารสตรีเห็นว่า มีผลมากต่อการได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต, ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานทุกระดับความกระตือรือร้นในการทำงาน, การอุทิศเวลาให้กับการทำงานทั้งในและนอกเวลาราชการ, รักและศรัทธาในอาชีพครู, รู้จักวางแผนและตั้งเป้าหมายในการทำงาน, รู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน, มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์, เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น, เพื่อนร่วมงานให้ความเชื่อถือและศรัทธา, มีความเชื่อมั่นในตนเอง, รู้สถานการณ์ เข้าใจ สภาวะจิตใจและความต้องการของผู้ร่วมงาน, หมั่นศึกษาหาความรู้และปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ, มีความอดทน อดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้, มีลักษณะการเป็นผู้นำ, มีความสามารถในการตัดสินใจและขจัดความขัดแย้ง, มีความสามารถในการแบ่งงานให้ผู้อื่นปฏิบัติ, ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นยอมรับความสามารถของสตรี, เป็นผู้ที่ชุมชนให้การยอมรับและศรัทธา, มีความสามารถในการสื่อความคิดและจูงใจคน, มีความสามารถในการแก้ปัญหาและวินิจฉัยได้ดี, เคยเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา, ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเชื่อถือและไว้วางใจ, มีสุขภาพดี แต่งกายดี, กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและกล้าแสดงออก, รอบรู้งานทางด้านบริการ, ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นสนับสนุนและส่งเสริมให้ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน, รอบรู้งานทางด้านวิชาการ, รอบรู้งานทางด้านบริหารและเคยปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้างาน

2. ปัจจัยที่ผู้บริหารสตรีเห็นว่า มีผลน้อยต่อการได้รับพิจารณา แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน คือ เคยปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน, รอบรู้งานทางด้านปกครอง, มีฐานะทางเศรษฐกิจเป็นที่ยอมรับของสังคม, ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นบุรุษ, รอบรู้งานทางด้านธุรการ, โรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารครั้งแรก ไม่เป็นโรงเรียนในเขตภูมิลาเนาเดิม, เพื่อนร่วมงานให้การสนับสนุนและมีส่วนส่งเสริมให้ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน, ชื่อเสียงของสถาบันที่ศึกษา, มีผลการเรียนดีเด่นมาตลอด, ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นสตรี, มีผลทางวิชาการเป็นที่ยอมรับ, เพื่อนร่วมสถาบันที่ศึกษามีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมให้ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน, โรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก เป็นโรงเรียนสตรี, จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านการบริหารการศึกษา, บิดามารดามีส่วนสนับสนุนหรือส่งเสริมให้ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน, เคยทำหน้าที่หัวหน้าชั้นขณะศึกษาอยู่, โรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก เป็นโรงเรียนในเขตภูมิลาเนาเดิม, ตั้งเป้าหมายที่จะเป็นผู้บริหารตั้งแต่เริ่มทำงาน, เป็นคนโสด, คู่สมรสสนับสนุนและส่งเสริมให้ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

3. ปัจจัยที่ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่เห็นว่าเป็นผลทำให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน คือ จบการศึกษาระดับปริญญาโท, โรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก เป็นโรงเรียนในเขตภูมิภาคเดิมของบิดามารดา, เคยปฏิบัติงานในหน้าที่เลขานุการของผู้บริหารโรงเรียน, เคยได้รับรางวัลครูดีเด่น, เคยปฏิบัติงานในท้องที่ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน, เคยปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน, หน้าที่การงานของบิดามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน, โรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก เป็นโรงเรียนในเขตภูมิภาคเดิมของคู่สมรส, จบการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษาและหน้าที่การงานของคู่สมรสมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลทำให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีได้ว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้ข้าราชการครูสตรีได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมากเป็น 10 อันดับแรก คือ

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานทุกระดับ
3. ความกระตือรือร้นในการทำงาน
4. การอุทิศเวลาให้กับการทำงานทั้งในและนอกเวลาราชการ
5. รักและศรัทธาในอาชีพครู
6. รู้จักวางแผนและตั้งเป้าหมายในการทำงาน
7. รู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
8. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
9. เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
10. เพื่อนร่วมงานให้ความเชื่อถือและศรัทธา

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาได้แก่ การให้ความยุติธรรมกับข้าราชการครูสตรีในการได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนและการแก้ไขปรับปรุงวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา

2.1 ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ให้ความสำคัญยุติธรรมกับข้าราชการครูสตรีในการได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนถึงร้อยละ 59.76 ส่วนที่เห็นว่าไม่ยุติธรรมมีเพียง 34.14 นอกนั้นไม่แน่ใจซึ่งมีเพียงร้อยละ 6.10

สำหรับเหตุผลที่เห็นว่าวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาให้ความสำคัญยุติธรรมแก่ข้าราชการครูสตรีในการได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน แสดงรายละเอียดอยู่ในตารางที่ 6

ตาราง 6 จำนวนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเหตุผลที่เห็นว่าวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาให้ความสำคัญยุติธรรมกับข้าราชการครูสตรีในการได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน (ผู้บริหารสตรีแสดงความคิดเห็นในหลายประเด็นหรือไม่แสดงความคิดเห็น)

เหตุผลที่เห็นว่าวิธีการคัดเลือกยุติธรรมสำหรับข้าราชการครูสตรี	จำนวน
กรมสามัญศึกษาให้สิทธิ์ในการคัดเลือกโดยไม่จำกัดเพศ แต่ให้พิจารณาจากความรู้ ความสามารถและประสบการณ์	17
กรมสามัญศึกษาให้สิทธิ์เท่ากันแต่ข้าราชการครูสตรีให้ความสนใจน้อย (บางคนสละสิทธิ์)	13
กรมสามัญศึกษาให้สิทธิ์เท่ากันโดยให้เริ่มจากการเข้าสู่ตำแหน่งผู้ช่วยฯ ก่อน	1
กรมสามัญศึกษาให้สิทธิ์เท่ากันและมีการยอมรับผู้บริหารสตรีมากขึ้น	1
กรมสามัญศึกษาให้สิทธิ์เท่ากันและคัดเลือกโดยไม่คำนึงถึงโรงเรียนว่าจะ เป็นโรงเรียนชาย, หญิงหรือสหศึกษา	1
กรมสามัญศึกษาให้สิทธิ์เท่ากันแต่จะไม่ให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนเปิดใหม่ เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าโรงเรียนเปิดใหม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวกและอาจมีอันตราย	2

จากตารางสรุปได้ว่า เหตุผลที่ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาให้ความยุติธรรมกับข้าราชการครูสตรีก็คือ กรมสามัญศึกษาให้สิทธิในการคัดเลือกเท่ากัน คือ ไม่มีการจำกัดเพศ แต่ให้พิจารณาจากความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ในการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนข้าราชการครูสตรีให้ความสนใจน้อยและบางคนสละสิทธิ์ อีกประการหนึ่งก็คือ กรมสามัญศึกษาจะไม่ให้ข้าราชการครูสตรีเป็นผู้บริหารโรงเรียนเปิดใหม่เนื่องจากจะพิจารณาเห็นว่า โรงเรียนที่เปิดใหม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวกและอาจมีอันตรายได้

ส่วนที่เห็นว่าวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาไม่ให้ความยุติธรรมกับข้าราชการครูสตรีในการได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนนั้น มีเหตุผลที่แสดงไว้ในตารางที่ 7

ตาราง 7 จำนวนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามเหตุผลที่เห็นว่าวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาไม่ให้ความยุติธรรมกับข้าราชการครูสตรีในการได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน (ผู้บริหารสตรีแสดงความคิดเห็นในหลายประเด็นหรือไม่แสดงความคิดเห็น)

เหตุผลที่เห็นว่าวิธีการคัดเลือกฯ ไม่ยุติธรรมสำหรับข้าราชการครูสตรี	จำนวน
ยังยึดถือค่านิยมที่ว่า สตรีเป็นเพศที่อ่อนแอ เกรงครีต จู้จี้	12
ไม่สั่งงาน ผู้บริหารควรเป็นชายมากกว่า	
พิจารณาคัดเลือกโดยใช้ระบบพรรคพวก	9
ผู้บริหารสตรีมักจะได้เป็นผู้บริหารโรงเรียนสตรีเท่านั้น	2
คะแนนเสียงในการคัดเลือก ผู้บริหารสตรีสู้ไม่ได้เพราะผู้บริหารชายมีมากกว่า	2
ข้าราชการครูสตรีไม่แสดงตนว่าอยากเป็นผู้บริหาร	1
ผู้บังคับบัญชาไม่ส่งเสริมให้ข้าราชการครูสตรีเป็นผู้บริหารโรงเรียน	1

จากตารางสรุปได้ว่า เหตุผลที่ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา เห็นว่าวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาให้ความยุติธรรมกับข้าราชการครูสตรีก็คือ ผู้คัดเลือกยังยึดถือค่านิยมที่ว่า สตรีเป็นเพศที่อ่อนแอ ไม่สู้งาน เกรงครัดและจู้จี้ ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นชาย นอกจากนี้ วิธีการคัดเลือกยังใช้ระบบพรรคพวก คະแนนเสียงในการคัดเลือกของผู้บริหารสตรีจึงสู้ไม่ได้ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นชายมีมากกว่า และมักจะแต่งตั้งให้ข้าราชการครูสตรีเป็นผู้บริหารโรงเรียนสตรีเท่านั้น

2.2 การแก้ไขปรับปรุงวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่า วิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาควรได้รับการปรับปรุงถึงร้อยละ 64.64 โดยมีรายละเอียดของสิ่งที่ควรจะได้รับแก้ไขปรับปรุงดังตารางที่ 8

ตาราง 8 จำนวนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามความคิดเห็นต่อสิ่งที่ควรจะได้รับ การแก้ไขปรับปรุงในการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา (ผู้บริหารสตรี แสดงความคิดเห็นในหลายประเด็นหรือไม่แสดงความคิดเห็น)

สิ่งที่ควรปรับปรุงในการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน
ใช้ระบบคุณธรรมในการคัดเลือก ลดการเห็นแก่พรรคพวก	13
โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบไม่มีเงื่อนไขหรือ	
ข้อยกเว้นเพื่อความเหมาะสม	
ควรมีการสอบประวัติจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานก่อนแต่งตั้ง	9
ควรให้สิทธิ์ผู้ช่วยผู้บริหารก่อนข้าราชการครูทั่วไป	5
จัดสรรอัตรากำลังสำหรับผู้บริหารชายและผู้บริหารสตรีไว้อย่างชัดเจน	5
กรรมการในการคัดเลือกน่าจะมีผู้บริหารสตรีอยู่ด้วย	5
เกณฑ์ในการคัดเลือกควรพิจารณาจากความสามารถมากกว่าความอาวุโส	4
ให้สิทธิ์ผู้บริหารชั้นต้นในการสรรหาตัวผู้ที่จะเป็นผู้บริหารเท่านั้น	2
ลดความสำคัญของกลุ่มโรงเรียน ให้กรมสามัญศึกษาคัดเลือกเอง	2
ควรได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มโรงเรียนและได้รับความเห็นชอบจาก	2
ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด	
คัดเลือกโดยไม่มีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง	1
ควรมีหลักสูตรต่อเนื่องเพื่อผลงาน พฤติกรรม ความอดทน	1

จากตารางสรุปได้ว่า ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าสิ่งที่ควรปรับปรุงในการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา คือ ควรคัดเลือกด้วยความยุติธรรม ใช้ระบบคุณธรรมในการคัดเลือก ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้โดยไม่มีเงื่อนไขหรือข้อยกเว้น เพื่อความเหมาะสม และเพื่อพรรคพวก นอกจากนี้ควรมีการสอบประวัติของผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกจากผู้ร่วมงานทุกฝ่าย คือทั้งผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

3. วิธีการเตรียมตัวเพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
สรุปผลการวิเคราะห์ได้ตามตารางที่ 9

ตาราง 9 จำนวนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
วิธีการเตรียมตัวเพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน (ผู้บริหารสตรี
แสดงความคิดเห็นในหลายประเด็นหรือไม่แสดงความคิดเห็น)

วิธีการการเตรียมตัว	จำนวน
หมั่นหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน	37
พัฒนาตนให้พร้อมทั้ง 3 ภูมิ คือ ภูมิรู้ ภูมิธรรมและภูมิฐาน	31
มีความพร้อมทางการเงิน รู้จักประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ	23
มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน	15
มีความพร้อมที่จะทำงานได้โดยไม่มีห่วงภาระทางครอบครัว	17
ศึกษาปฏิบัติงานในสายผู้ช่วยผู้บริหารทุกฝ่าย	14
อดทน อดกลั้น ไม่หวั่นต่อคำวิจารณ์	12
ความประพฤติและการวางตัวต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน	9
เสียสละ อภิศตนเพื่อส่วนรวม	7
เชื่อมั่นในตนเอง	6
ศรัทธาในอาชีพครู	6
ไม่เอาแต่ใจตนเอง เอาใจเขามาใส่ใจเรา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	6
มีสุขภาพพลานามัยดี	6
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5
ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยความรอบคอบ	4
มีความรับผิดชอบ	4
ทำงานด้วยความจริงใจ สนับสนุนการทำงานของผู้ร่วมงาน	4
เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล	4

ตาราง 9 (ต่อ)

วิธีการเตรียมตัว	จำนวน
ตั้งใจทำงาน ทำงานด้วยความอดทนและขยันหมั่นเพียร	3
ศึกษากฎระเบียบและงานทางการบริหาร	3
ติดตามและเอาใจใส่เพื่อให้เห็นเหตุการณ์ในทุกเรื่อง	3
ฝึกการพูด	3
กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ และกล้าเผชิญกับเหตุการณ์ทุกด้าน	3
สมัครเข้าอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียน	2
ศึกษาแบบอย่างของผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่ประสบความสำเร็จและ ไม่ประสบความสำเร็จ	2
ข้อสัจธรรม	1
ทำตนให้เป็นคนอยู่ง่ายกินง่าย	1

จากตาราง สรุปได้ว่า ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าสิ่งสำคัญที่ข้าราชการครูต้องเตรียมตัวเพื่อที่จะพัฒนาตนเองเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน คือ การหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ การพัฒนาตนเองให้พร้อมทั้ง 3 ภูมิ ได้แก่ ภูมิรู้ ภูมิธรรมและภูมิฐาน การมีความพร้อมทางฐานะทางเศรษฐกิจและการเงิน การมีความพร้อมที่จะทำงานได้ทุกสถานการณ์ โดยไม่ต้องห่วงภาระทางครอบครัว การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน การศึกษาและปฏิบัติงานในสายงานผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและมีความอดทน อดกลั้น ไม่หวั่นต่อคำวิจารณ์

4. วิธีการปฏิบัติตนให้ได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามวิธีการในการทำให้ตนเองได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากผู้ร่วมงานทุกระดับ (ผู้บริหารสตรีแสดงความคิดเห็นในหลายประเด็นหรือไม่แสดงความคิดเห็น)

วิธีการปฏิบัติตน	จำนวน
มีความจริงใจกับทุกคน	38
ยึดมั่นในคุณธรรม ความถูกต้องและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	28
สร้างผลงานให้ประจักษ์	23
ทำงานด้วยใจรัก ด้วยความอดุสาหะ อดทนและไม่มีเงื่อนไข	21
ซื่อสัตย์สุจริต	17
รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	15
มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน	13
หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	12
เชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ	10
ให้ความยุติธรรมกับผู้ร่วมงาน	8
เสียสละทรัพย์(บ้าง) ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว	8
เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและปฏิบัติได้ถูกต้อง	8
มีน้ำใจช่วยเหลือผู้ร่วมงาน	7
ปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน	7
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5
อุทิศเวลาให้กับทางราชการมากที่สุด	4
มีความรับผิดชอบ	4
มีความมั่นคงทางฐานะทางเศรษฐกิจและการเงิน	4
ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตนให้ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ในทุกด้าน	3
มีบุคลิกภาพดี เป็นที่เชื่อถือได้	3
วางแผนในการทำงาน	2
เป็นผู้ให้ตลอดเวลา	2

จากตารางสรุปได้ว่า ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากผู้ร่วมงานทุกฝ่าย สิ่งสำคัญก็คือ มีความจริงใจกับเพื่อนร่วมงานทุกคน ยึดมั่นในคุณธรรม ความถูกต้องและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างผลงานให้ประจักษ์ ทำงานด้วยใจรัก ด้วยความอดุสาหะ อดทนและไม่มีเงื่อนไข เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานทุกฝ่าย หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอและมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พิจารณาถึงการยอมรับสตรีในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า ผู้บริหารสตรีได้รับการยอมรับในบทบาทผู้บริหารโรงเรียนทัดเทียมกับผู้บริหารชายถึงร้อยละ 87.80 โดยมีเหตุผลในการกล่าวอ้างคือ ผู้บริหารสตรีได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารดีเด่นและโรงเรียนที่เป็นผู้บริหารก็ได้รับรางวัลพระราชทาน (โรงเรียนดีเด่น) มากกว่าโรงเรียนที่มีผู้บริหารเป็นชาย (จำนวน 8 คน) นอกจากนี้ยังได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มโรงเรียน/ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด/ผู้ตรวจราชการ(จำนวน 6 คน) อีกประการหนึ่ง โรงเรียนที่มีชื่อเสียงส่วนมากมักจะมีผู้บริหารเป็นสตรี ส่วนที่เห็นว่าไม่ทัดเทียม(จำนวน 15 คน) มีเหตุผลเนื่องจากค่านิยมที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนน่าจะเป็นชายมากกว่า เนื่องจากผู้บริหารสตรีจะไม่มีเวลาในการบริหารงานเพราะภาระทางครอบครัว นอกจากนี้การที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากเป็นชายก็ทำให้การยอมรับในบทบาทผู้บริหารสตรีมีน้อยเพราะผู้บริหารชายจะยอมรับผู้บริหารชายด้วยกันมากกว่า